

TYÖVÄEN ARKISTO

1946

HELSINKI 1947. TYÖVÄEN KIRJAPAINO

KERTOMUS

TYÖVÄEN ARKISTON TOIMINNASTA

VUODELTA 1946

Suomen Työväen Arkiston järjestysmuodossa on tapahtunut vuoden 1946 alussa suuria muutoksia. Jo vuoden 1945 aikana teki Suomen Sosialidemokraattinen Puolue Oikeusministeriölle anomuksen itsenäisen Työväen Arkiston Säätiön perustamiseksi ja lahjoitti Työväen Arkiston kokoelmat säätiön hallintaan. Oikeusministeriö hyväksyi Työväen Arkiston Säätiön säännöt joulukuun 18 p:nä 1945. Sen jälkeen Suomen Sosialidemokraattinen Puolue nimitti Työväen Arkiston Säätiön hallitukseen seuraavat henkilöt: Fil. maist. R. H. Oittinen, toimittaja Kalle Kukkonen, sihteeri Aku Sumu, kansanedustaja Martta Salmela-Järvinen ja liiton puheenjohtaja Janne Hakulinen. Säätiön hallitus valitsi Työväen Arkiston Säätiön puheenjohtajaksi toimittaja Kalle Kukkonen, varapuheenjohtajaksi maisteri R. H. Oittisen. Sihteeriksi nimitettiin Marjatta Liiro ja taloudenhoitajaksi Eero Kaukinen.

Arkiston hoidosta on vastannut marraskuun 1. päivään 1946 asti Marjatta Liiro. Hänen apulaisenaan on ollut Eeva Kaukinen sekä kesäapulaisena Kaija Salonen. Marraskuun 1. päivästä lähtien on arkistonhoitajana ollut Helvi Raatikainen.

Edellisenä vuonna aloitettua kortiston laatimista on edelleen jatkettu. On tarkistettu arkiston luokitusjärjestelmä ja kortitus on tapahtunut uusiin järjestelmän mukaisesti. Osuusliike Elanto r.l. on kuluneen vuoden aikana lahjoittanut Arkistolle uusia hyllyjä n. kaksisataa metriä. Tämän jälkeen Arkisto sai uutta hyllytilaa n. kahdeksankymmentä metriä. Huolimatta tästä järjestelystä Arkisto yhä edelleen kärsii tilan ahtaudesta.

Lainaustoiminnassa on kuluneen vuoden aikana ollut todettavissa huomattavaa vilkastumista. Arkisto on auliisti tarjonnut tutkimusmahdollisuuksia työväenliikkeen eri poliittisten ryhmien vapaille opintoharrastuksille. Se on ollut ainutlaatuisena tiedonlähteenä kaikille yhteiskunnallisista

kysymyksiä harrastaville piireille. Tutkijakäyntejä arkistossa on ollut 906. Kirjalainauksia on annettu 2,119.

Asiakirjoja on merkitty kirjoihin 3,554, joista arkistossa liimattuja sanomalehtileikkeitä 1930. Kuvia on Arkiston kokoelmiin saatu 116.

Arkisto on saanut vastaanottaa työväen kustannuslaitoksilta niiden vuosipainokset sekä vapaakappaleina niiden kustantamat työväen sanomalehdet. Asiakirja- ja kirjalahjoituksilla ovat arkistoa muistaneet niin yksityiset kuin yhteisötkin. Tällaisia lahjoituksia ovat tehneet:

Akateeminen Sos.-dem. Yhdistys (ASY), H:ki; Akateeminen Sosialistiseura (ASS), H:ki; Arbejderbewegelsens Bibliotek og Arkiv, Kööpenhamina; Arbejdernes Oplysningsforbund, Kööpenhamina; Arbetarbladet, H:ki; Arbetarrörelsens Arkiv, Tukholma; Eteenpäin Oy., Kotka; Heinonen, Lyyli, Kokkola; Helsingin Työväen Säästöpankki; Hänninen, T.; H:ki; Kansankulttuuri Oy., H:ki; Kansan Matkatoimisto, H:ki; Kansan Lehti, Tampere; Koy, Kansanvalta, H:ki; Kansan Ääni, Vaasa; Kansan Voima, Joensuu; Kaukinen, Eero, H:ki; Oy. Kehitys, Pori; Oy. Kirjapaino Ab., Vaasa; Kommunisti, H:ki; Kooperativa Förbundet, Tukholma; Kukkonen, Kalle, H:ki; Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (KK), H:ki; Lohjan Työväenyhdistys, Lohja; Luoma, K. H:ki; Morgontidningen, Tukholma; 40-luku, H:ki; Nieminen, Jalmari, Kausala; Osuusliike Elanto rl., H:ki; Osuustukkukauppa (OTK), H:ki; Pienviljelijäin Liitto, H:ki; Pohjanmaa Kansa, Vaasa; Pohjolan Työ, Oulu; Porin Kirjatyöntekijäin Yhdistys, Pori; Rinne, Antero, H:ki; Romppainen, V.; Sosialidemokraattinen Piiritoimisto, Kuopio; Sos.-dem. Piiritoimisto, Tampere; Sosialidemokraattinen Puoluetoimisto, H:ki; Sosialidemokraattinen Työläisnuorisoliitto, H:ki; Sosialisti, Turku; Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto (SAK), H:ki; Suomen Demokraattinen Nuorisoliitto, H:ki; Suomen Kansan Demokraattinen Liitto (SKDL), H:ki; Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto, H:ki; Suomen Liiketyöntekijäin Liitto (SLTL), H:ki; Suomen Metsätieteellinen Seura, H:ki; Suomen Naisten Demokraattinen Liitto (SNDL), H:ki; Suomen Paperiteollisuustyöväen Liitto, Tampere; Suomen Sos.-dem. Raittiusliitto H:ki; Suomen Rauhaliitto, H:ki; Suomen Rautatieläisten Liitto, H:ki; Suomen Sosialidemokraatti, H:ki; Suomi-Neuvostoliitto-Seura, H:ki; Koy Tammi, H:ki; Tampereen Työväen Kirjapaino Oy., Tampere; Tampereen Työväenyhdistys, Tampere; Matti Turkian jäämistö, H:ki; Työn Voima, Jyväskylä; Työväen Kirjapaino, H:ki; Työväenopistojen Liitto, H:ki; Työväen Musiikkiliitto, Tampere; Työväen Sanomalehtien Tietotoimisto, (TST), H:ki; Työväen Sivistysliitto, H:ki; Työväen Urheiluliitto, H:ki; Uusi Aika, Pori; Vakuutusyhtiö Kansa, H:ki; Vakuutusyhtiö Turva, Tampere; Vapaa Sana, H:ki; Vapaa Pohjola, H:ki; Vapaus, Mikkeli; Voks'in Helsingin edustaja; Välläri, N., H:ki; Värmlands Museum.

Taloudellista apua Arkistolle ovat antaneet:

Helsingin Kaupunki, Helsingin Työväen Säästöpankki, Jenny ja Antti Wihurin Rahasto, H:ki, Kansa-yhtiö, Längmanin Rahasto, Kansan Pikarapajaiset r.y., H:ki, Osuustukkukauppa, H:ki, Osuusliike Elanto rl., H:ki; Rautatiekirjakauppa Oy., H:ki; Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto,

H:ki; Suomen Kunnantyöntekijäin liitto, H:ki; Sosialidemokraattinen Puolue, H:ki; Työväen Sivistysliitto, H:ki;.

Työväen Arkisto on saanut eräältä työväen liikelaitokseelta 1,750,000 markan lahjoituksen toimitalorahastoaan varten.

Rahan arvon alenemisen johdosta on koko maan kansankirjastoalalla havaittavissa entistä suurempaa kirjalainausten vilkastumista. Sama on todettavissa myös Työväen Arkiston käytössä. Mutta tämä rahataloudellinen kehitys vaikuttaa haitallisesti Arkiston kokoelmien lisääntymiseen. Siksi Työväen Arkisto, kiittäessään vilpittömästi kaikkia lahjoittajiaan, toivoo, että he edelleen osoittaisivat sitä huomaavaisuuttaan ja uskollista auttavaisuuttaan, josta Arkisto jo monien vuosien aikana on saanut tulla osalliseksi. Arkisto sulkeutuu kaikkien ystäviensä lämpimään suosioon.

Helsingissä, tammikuun 15. päivänä 1947.

TYÖVÄEN ARKISTON SÄÄTIÖN HALLITUS

R. H. Oittinen.
Varapuheenjohtaja

Marjatta Liiro.
Sihteeri